

bad úgy érteni, mint ahogy azt kimondották. Ez a határozat finom gyöngédség és kedves tapintat a *mult* iránt. A többi törvényhatóságnak joga van elfelejteni, hogy beugrott a nemzeti ellenállásba, hogy obstrukciót pártolt, ajtókat pecsételt és adót tagadott meg; joga van belátnia, hogy az eredmények, amelyeket az „ellenállásnak” köszönhettek, nem érték meg és nem igazolták a vármegyék harcát. Azonban Pest-megye, amely a nemzeti ellenállás vezére, az ajtópecsételésekben előljáró volt. Pest vármegye, úgy látszik, azt érzi, hogy nagyot ugornék, ha most az obstrukcióval minden közösséget megszüntetne. És ebben a gyöngédségben nem jut eszébe, hogy milyen különbség van az akkor és a mai ügyek között: elfelejti, ami azóta történt; nem vet számot azzal, hogy a nemzet legutolsó ítélete ép annak a csalódásnak volt a kifejezése, amely az országot az obstrukció következményeiben érte.

Pest vármegye megnyilatkozott. Azt hittük, hogy dacosan színte a friniára ütve, büszkén teszi majd ezt. Nem így történt. A vármegyeháza körül is nyüzsgő az élet, a munkára hívó sürgés, az emberek feltörekvése, a megállás nélküli haladás, szóval minden, ami a tétlenség, a parlamenti lentéte. A vármegye határozata sem a fővárost, sem az ország többségét meg nem bábjáték, az obstrukció kerékkötésének elváltatja, meg nem ingatja. Kimondta a maga gusztusát, mely kacérkodik az obstrukcióval. Joga volt hozzá.

A bosnyák parlament vezetői a királynál. Bécsből jelentik, hogy az általános kihallgatások során a király tegnap audiencián fogadta a bosnyák tartománygyűlés elnökségét: *Sola* elnököt, *Mandics* és *Basagics* alelnököket. A kihallgatáson szóba került az a bonyodalmas helyzet is, amely a tartománygyűlés munkaképességét most veszélyezteti. Tudvalevő ugyanis, hogy a boszniai többségi pártok összeveszttek és az országos kormánynak most nincs többsége. A király

erre vonatkozólag a következő érdekes kijelentést tette:

— Már ismerem a pártok között felmerült ellentéteket, melyek a tartománygyűlés megalkulására is hatással voltak, mert a pártok nem tudtak megegyezni a jelöltek kérdésében. Feltétlenül szükséges volna, — és ez az én leghőbb kívánságom — hogy *Bosznia és Hercegovina mindjobban fejlődjön*. Ezért szükséges, hogy a pártok a lehető leghamarább megegyezzenek egymással, *pozitív munkába* kezdjenek, nehogy a tartománygyűlés is ugyanabba a betegségbe essék, mint amilyenben, sajnos, más hasonló testületek szenvednek.

A királynak e szokatlan kijelentéseire az elnökség megígérte, hogy mindent megtesz a tartománygyűlés eredményes munkássága érdekében.

Szeged új közkórháza.

— Nem ad a támogatást a kormány. —

(*Saját tudósítónktól.*) Az ötszáz ágyasra tervezett hatalmas közkórház építése elé nem várt akadály gördült. A belügyminiszter ma érkezett leiratában megtagadta azt az egymillió korona hozzájárulást, amelyet a város közgyűlése a kormánytól kért. Ez a miniszteri határozat most már lényegesen változtat a helyzeten és ha a városnak nem sikerül elhatározása megváltoztatására bírni a kormányt, akkor nem marad más hátra, mint redukálni a kórház terveit és az intézetet a tervezetnél kisebb keretben fölépíteni.

Eredetileg, amint azt többször megírtuk kétfélmillió koronát irányoztak elő a közkórház építésére. A közgyűlés úgy vélte fedezni a költségeket, hogy egy milliót adna a város, egy milliót pedig hozzájárulás képen kérnének az államtól. Közben, amikor elkészültek a készlettervek és kitűnt, hogy négy millió korona kell a kórházra. A város még mindig hajlnadó volt három millió koronát adni és csak egy milliót kért a kormánytól.

Ezt a kérést azonban nem teljesítik. Erről szól az a leirat, amelyet alább egész terjedelmében közlünk. A leirat a terveket és a

költségvetést egyébként jóváhagyja és kijelenti azt is, hogy amennyiben a város a saját pénzéből nem tudná fölépíteni a mostani tervek szerint a kórházat, redukáltassa a terveket. Ezzel szemben *Korb* Flóris műegyetemi tanár, aki a kórházat tervezte, azt mondja, hogy lehetetlen redukálni a terveket akkor, ha a kórházra az egyetemnek lesz szüksége.

A miniszter leirata, amelyet *Némethy* dr. államtitkár irt alá, így hangzik:

A közkórház tervei és költségvetése a közegészségügyi tanács véleménye alapján *megfelelők*. Bár a részlettervek és költségvetés is fölterjesztettek, azok műszaki szempontból való fölülvizsgálata iránt ezuttal nem intézkedhetem, mert azon tárgyalás során, a melyet a létesítési költségek egy részének állami hozzájárulás által való fődözése iránt a pénzügyminiszterrel indítottam, ahhoz a nevezett miniszter hozzájárulását kinyernem nem sikerült.

Ennek folytán a város közönségének azon kérélmét, hogy egy millió korona kölcsönnek a létesítendő közkórház ápolási díjainak terhére való fölvételét engedélyezzem, *nem teljesíthetem*.

Ily körülmények között az említett tervek műszaki fölülvizsgálata s ennek alapján az építés engedélyezése és a költségek jóváhagyása iránt határozatom csak az esetben válik majd időszerűvé, ha a város közönsége a még fődözetlenül álló építési költség előteremtésére is megfelelő módot talál.

A közkórház keretében tervezett fertőző beteg-pavillonok a maguk összességében tulajdonképpen a város fertőző vagy járványkórházát alkotják, mely intézmény heveny-fertőző betegségek ellen való védekezés céljaira szolgálván, létesítési költségeinek fedezése nem foglalható össze a közkórház építési költségeivel.

Bár nincs kifogásom az ellen, hogy a városi fertőző vagy járványkórház a közkórházzal területi és kezelési kapcsolatban legyen s ez az építési tervek egységes volta miatt kívánatos is, a fönállór törvény értelmében mégis azon kell lennem, hogy a fertőző vagy járványkórház gazdaságilag, a költségek viselése szempontjából teljesen különálló intézményként kezeltessek.

Ennélfogva a *fertőző betegpavillonok létesítési költségei a közkórházi építési költség-*

össze még egy vagy kettő volt életben és ezek is meghaltak, amikor seregem elindult. Ez a vád egészen alaptalan.

— És a kétezer török lemészárlása Jaffában?

— Tévedés. Háromezren voltak. De jogosan jártam el. Foglyaik voltak. Körülzártam őket. Tudtam, hogy Jaffában vannak, elküldtem hozzájuk egy kapitányomat a fehér zászlóval és azzal a fölszólitással, hogy hagyják el a várost, mielőtt bevettem, mert különben kénytelen leszek kivégeztetni őket. És ők megölték a hírvivőmet, levágták a fejét és dárdára tüzték. A várost ostrommal bevettem, őket pedig kivégeztettem. Jogosan cselekedtem. Robert Willson és Sydney Smith, akik engem megvádoltak, csak így jártak volna el. Különben sem volt elegendő eleség a franciák és a törökök részére. Vagy az egyiknek, vagy a másiknak a fübe kellett harapni. És nem haboztam.

— Tudja felséged, hogy egy bolond dolgot beszélnek önről Angliában?

— Mi az?

— De haragudni fog.

— Azt beszélik, hogy Egyiptomban egyszer elaludt és amikor fölébredt, az egyik mamelukját valami írásával találta a kezében. Felséged pisztolyt ragadott és leterítette.

— Nem igaz. Soha sem tettem ilyent. Az én kezem ép oly tiszta ettől a vértől, akár az

öné. Különbben is az bolond beszéd. A mamelukom sohse feküdt velem egy szobában. Mindig külön szobája volt.

E szavak után Napoleon végigmérte a szobát nagy lépésekkel és úgy hallgatott. Azután megint Franciaország ügyeire terelte a beszélgetést. Azt mondta, hogy XVIII. Lajos jó ember, tulságosan jó a franciáknak és hogy ő is tulságosan jó volt, mert emberei sorra megcsalták. Az angol azután ismét egyenes kérdésekkel fordult a császárhoz:

— Szerette önt Mária Lujza császárné?

— A szegény asszony, de mennyire szeretett!

— Milyen a római király? Szép fiú?

— Istenemre, nagyon keveset láttam. Mindig a háboruban voltam. Alig tudok róla valamit.

— Igazán mondta felséged az orosz cárról, hogy az állat, anélkül, hogy tudna róla; ellenben a porosz király olyan állat, aki annak is tudja magát?

— Nem igaz. Az orosz cár jóra való ember, de a porosz király a legnagyobb barom, akit életemben láttam. Egy félórát nézegettem és fölvettem az uniformisomról és a gombjaimról beszélt, úgy hogy a végén kénytelen voltam azt mondani neki: ezt talán jobb volna, ha a szabómtól kérdeznék.

— Igaz az, hogy tanácskozás közben szo-

kása volt a székeket, sőt saját trónját is egy zsebkéssel faragcsálni?

— Nevetséges beszéd. Mit gondol, nem volt nekem más dolgom ilyenkor, mint efféle játszadozás?

Napoleon melegen érdeklődött Páris iránt és mikor hallotta, hogy a sást és neve kezdőbetűjét eltávolították a középületekről, ezt mondta:

— Kicsinyesség. Talán jobb lett volna, ha az N. betűt sohse tettem volna a középületekre.

Az angol most egy kényes kérdéssel hozakodott elő.

— Igaz az, hogy felséged idegen pénzintézeteknél helyezett el nagy tőkéket?

Napoleont nagyon bántotta ez a kérdés és élénken vágott vissza.

— Soha! Hogy hihette ezt? Mindent megtettem, hogy tönkretegyem az önök bankjait. Talleyrand képes volt az ilyesmire, de én soha.

A beszélgetés véget ért. Napoleon biztosította vendégét, hogy szívesen elcsevegne vele, mert idegen ember neki mindig nagy szórakozás. Broughton lord aki a beszélgetést közli, megjegyzi, hogy nincs oka rá, hogy M. barátja szavahietségében kételkedjék.